

Hodočasnici nade

„Odgovore mu: »Pa ono s Isusom Nazarećaninom, koji bijaše prorok – silan na djelu i na riječi pred Bogom i svim narodom: kako su ga glavari svećenički i vijećnici naši predali da bude osuđen na smrt te ga razapeli. A mi se nadasmo da je on onaj koji ima otkupiti Izraela.«

Lk 24, 19-21

Put u Emaus

Francois Verdier

Poštovani članovi i čitatelji Glasnika HKLD-a!

Dvojicu apostola na putu u Emaus, onog istog dana kada je uskrsnuo, Isus je od beznadnih putnika i bjegunaca pretvorio u hodočasnike nade time što im je otkrio slavu svoga uskrsnuća. Liječeći njihove unutarnje rane nastale zbog beznađa, učinio ih je apostolima i hodočascima nade, jer su se nakon susreta s njime vratili nazad u Jeruzalem prenijeti drugim učenicima svoje iskustvo susreta s Uskrsim. Svjedočeći o ovom događaju, pomogli su apostolima i drugim učenicima da i sami izliječe rane svoje nevjere i beznađa kako bi potom postali odvažnim navjestiteljima uskrsnog događaja.

U istom duhu i zdravstveni djelatnici trebaju najprije doživjeti ljekovitost susreta s uskrsim Kristom, te potom svojim iskustvom i životom postati ljekoviti onima koje liječe. Zadaća svih zdravstvenih djelatnika je liječeći rane svojim bolesnicima istovremeno im ulijevati nadu i usmjeravati ih prema susretu s Uskrsim koji svojim svetim ranama daje sveobuhvatan i cjelovit odgovor na sve naše rane, kako tjelesne tako i duhovne. Stoga dok od srca svim članovima našega Društva i njihovim obiteljima čestitamo sretan i blagoslovljen Uskrs, želimo im ujedno da postanu pravi hodočasnici nade koji drugima donose svjedočanstvo uskrsnuća, te sve ljude potiču da se odvaže ići putem uskrsnog hodočašća nade.

Sretan Uskrs i obilje Božjeg blagoslova svima!

Upravni odbor HKLD-a

Riječ predsjednika i glavnog urednika

Poštovani čitatelji, dragi članovi HKLD-a!

Započinjemo XXXV. godište našega Glasnika i novu Jubilejsku 2025. godinu. Crkva nas u ovom korizmenom vremenu poučava i odgaja da se pobožnim vježbama duha i tijela, poukom, molitvom te djelima pokore i milosrđa pripravimo za slavlje vazmenoga otajstva. Naše čitatelje i članove HKLD-a stoga pozivamo da pripravu za Uskrs potraže i u ovim stranicama Glasnika HKLD, počevši od uvodnika iz pera našega duhovnika prof. Ivana Bodrožića (*HKLD i korizmene napasti*), preko poruke pape Franje za Svjetski dan bolesnika, znanstvenih i stručnih tekstova koji se tiču profesionalnih i etičkih načela u zdravstvenoj skrbi na kraju života, sve do poruke predsjednika FEAMC-a za Uskrs 2025. i najave naših skorašnjih aktivnosti i događanja.

U prvom broju ovoga godišta, kako je i uobičajeno, donosimo vam izvješća sa Skupštine HKLD-a koja je ove godine održana u Rijeci. Uz vijesti iz središnjice, podružnica i sekcija, molili smo za sve preminule članove HKLD-a, ali poželjeli i dobrodošlicu svim novoprimitim članovima koje pozivamo na aktivnu suradnju. Uoči Skupštine okupili smo se oko euharistijskog stola za kojim je svečano misno slavlje predvodio riječki nadbiskup i metropolit mons. Mate Uzinić. Nadbiskup je poželio dobrodošlicu svim članovima HKLD-a iz cijele Hrvatske koji su se okupili u Rijeci

na redovnoj Skupštini Društva, a u homiliji se osvrnuo na odlomak Evanđelja po Luki (Lk 5,27–32) koji je upravo i zaštitnik HKLD-a: „Ne treba zdravima liječnika, nego bolesnima. Nisam došao zvati pravedne, nego grešnike na obraćenje.“ Stoga nam je nadbiskup poručio da u svom poslanju pristupamo i zdravima i bolesnima, svima koji su potrebni Božje riječi, te na taj način svjedočimo svoju pripadnost katoličkom liječničkom udruženju.

Pozivamo vas da ne propustite plan i program aktivnosti za 2025. godinu u kojoj obilježavamo Jubilejsku godinu pod geslom *Peregrinantes in spem – Hodočasnici nade*, u kojoj smo početkom travnja (upravo u vrijeme kada je ovaj broj Glasnika išao u tisak!) hodočastili u Rim na tematsku proslavu Jubileja posvećenu bolesnicima i zdravstvenim djelatnicima, o čemu ćemo vas izvijestiti u idućem broju Glasnika.

U korizmenoj pripravi za uskrs neka nam pomogne i prošlogodišnje izdanje *Križnog puta s desnim razbojnikom* tiskanog u biblioteci HKLD-a *Signa cordis*, koji završava ovom molitvom:

*Gospodine, hvala ti što si mi dao milost
pratiti tvoga Sina
na križnom putu njegove muke.
Hvala ti za Kristov križ
po kojem sam dobio spasenje
upoznavši tebe,
istinitog i pravog,
jedinog i Trojedinog Boga,
Oca i Sina i Duha Svetoga,
koji živi i kraljuje u vijeke vjekova.
Amen.*

Pozdrav u Kristu!

Izv. prof. dr. sc. Rok Čivljak, dr. med.

Riječ duhovnika

HKLD i korizmene napasti

S obzirom da smo započeli sveto korizmeno vrijeme, priliči nam onda poruku i nadahnuće za ovu Skupštinu uskladiti upravo s evanđeoskom porukom koju čitamo u Evanđelju od prve korizmene nedjelje. A Evanđelje govori o Isusovim kušnjama kojima je bio podvrgnut u pustinji nakon 40-dnevnog posta. Riječ je o tri osnovne kušnje kojima se Sotona drznuo kušati Sina Božjega, a u kojima je Isus pobijedio Sotonu. Iste napasti pojavljuju se i danas čovjeku i društvu našega svijeta, jer je đavlu cilj gurnuti društvo i čovječanstvo u krivome smjeru. Isto vrijedi i za naše hrvatsko društvo u kojemu ljudi teže za koječime: sjajem, blještavilom, sigurnošću, zaradom, novcem, moću, utjecajem, itd. I to čovjeka odvede onda u krivom smjeru.

Ni mi nismo izuzeti od te kušnje i opasnosti. I nama se nudi, jer smo i sami dio društva, da možda krenemo sanjati neku budućnost za svoj narod i svoje hrvatsko društvo, a možda i za naš HKLD, neko razdoblje moći, sjaja i blještavila. Pozvani smo, doduše, i sanjati jer vidimo da i u našem društvu ima ljudskih poteškoća koje bi trebalo otkloniti.

Naš Gospodin Isus je lijek nama i našim idejama, našim planovima i projektima, upravo zato jer se ne zanosi velikim ljudskim idejama i ostvarenjima, već nam stavlja pred oči svoj odlazak u pustinju da nas malo spusti na zemlju. Točnije, cilj mu je da dopustimo da nas Duh

Božji vodi, kao što je njega vodio kroz pustinju. Dopustiti Duhu Svetomu da upravlja našim planovima i djelima cilj je našeg zajedništva, kako ovdje na Skupštini, tako i inače u radu našega Društva. Samo po Duhu Svetome možemo ostvariti zajedništvo u HKLD-u, pa je odlazak na Skupštinu kao odlazak u pustinju gdje dopuštamo da nas Duh Božji vodi i uvodi u pravu stvarnost života. A kao što Isusov život nije mogao proći bez napasti i Napasnika, tako ni naš život ne može biti pošteđen toga. Napasnik nam želi pomutiti vrijeme zajedništva s Gospodinom, to jest vrijeme boravka s njime u samoći i prisnosti. Jednom riječju u pustinji. Sotona nas želi u vrevi, buci i bujici svijeta. Dovodi nas u situacije u kojima ne možemo razumjeti što se stvarno događa u životu i što je stvarno život. Gospodin Isus odlazi u pustinju gdje napasnika najbolje može raskrinkati.

Riječ je o tri napasti, od kojih je prva napast kruha. Sotona traži od Isusa da pretvori kamen u kruh i da se tako zasiti. Isus je dakle, gladan i Sotona mu nudi jednu vrlo humanu ponudu. A ima i moć, te je jednostavno od kamenja napravi kruh. Čudno da se Isus toga i sam nije sjetio. No ovu napast valja prenijeti u naš medicinski kontekst. Drugim riječima rečeno, živimo u društvu u kojemu je napast zdravlja ili zdrava života. Danas ljudi govore da je najvažnije od svega zdravlje, kao što je Sotona govorio Isusu da se najvažnije najesti. Ako i sami padnemo pod taj utjecaj, onda ćemo i sami biti u opasnosti da nas ljudi instrumentaliziraju. To se događa onda kada na vrlo isključiv i apsolutan način se ustvrdi da je važno zdravlje i da moramo biti u službi zdravlja. Naravno da je zdravlje važno, jednako kao i kruh. Ali je Isus zato pokazao da ima i važnijih stvari od kruha, to jest od zdravlja. Mi trebamo njegovati svijest da smo službenici Božji i da prije svega služimo Bogu, a ne samo ljudskim željama i zahtjevima koje se počesto svode na udovoljavanje njihovim prohtjevima. Gospodin nas potiče da služimo ljudima, ali ne na način ljudskog sluganstva, nego sa sviješću Božjeg poslanja. Kao njegovi službenici trebamo

znati i standard služenja, da ne dopustimo da naše služenje dođe do točke da postane tržišna roba. To je napast prema kojoj ljudi misle da se sve može kupiti, pa i naše služenje, te onda od nas očekuju da im služimo bezrezervno samo zato što su nas platili, te da to činimo na način na koji oni to pretpostavljaju. U tom slučaju bi se dogodilo da očekuju da od nas mogu kupiti sve usluge koje oni smatraju 'zdravima'. Tada smo u napasti da ne shvatimo da ne živi čovjek samo od kruha, to jest od zdravlja, to jest da ne razumijemo da ima i većih vrednota. Ako bi čovjek živio 'samo od zdravlja', onda bi on bio u napasti da proglasi što je zdravo i vrijedno života, a što bi bilo poželjno odbaciti, bilo da je riječ o začetim nemoćnim ili bolesnim bebama, ili o 'beskorisnim' starcima. Mi smo pozvani služiti onima koji nisu zdravi, ali služiti onako kako nam Gospodin propisuje. Služiti nam je onim malenima i svima drugima koji nisu zdravi. To čini i Isus koji čak u pustinji služi nama malenima, te u ime toga raskrinkava sotonu. Cilj mu je nas slabe ljude zaštititi i osnažiti protiv napasnika. Tako nam postaje poticaj i nadahnuće da i mi ne živimo samo za 'zdrave' i za zdravlje, nego da Gospodin bude mjera našega služenja. A kada znamo da je on mjera našega služenja tada nećemo dopustiti nikome da nas zlorabi i iskorištava.

Danas je medicina u opasnosti da je čovjek podvrgne svojim interesima, da je upregne u svoj sustav, a to je sustav novca i sustav moći, sustav vlasti i probitaka. Opasnost je danas da medicina čini ono što žele moćnici, te umjesto da se služi bolesnima, bude sluga prohtjeva onih zdravih i moćnih koji koriste bolest i bolesnike za svoje bogaćenje i probitke. Gospodin pak hoće da mi služimo njemu živeći za čovjeka koji ima neizmjereno dostojanstvo koje mu je Bog dao, te da mi koji služimo Gospodinu, izabiremo živjeti ispravno. To je onaj pravi zdravi život. U tom duhu živjeti zdravo znači živjeti za bolesnike, za malene i za ugrožene.

Uz prvu napast veže se i druga napast, a to je napast vlasti i moći. Sotona nudi Isusu dati sva kraljevstvo zemlje uključujući njihovu vlast i moć. No sotona postavlja i uvjet: traži da mu se Isus pokloni. To može biti druga napast i

pred medicinom: ona može biti izvor zemaljskih dobara. Ima onih koji će nam sve dati, samo da im se poklonimo i da im služimo, umjesto da činimo ono što Bog od nas očekuje. Tako vidimo da se napasti logički nadovezuju jedna na drugu. Nakon kruha/zdravlja dolazi bogatstvo. Osim toga, sotona se lažno prikazuje gospodarem svih tih dobara kad govori Isusu: „Tebi ću dati svu ovu vlast i slavu njihovu jer meni je dana i kome hoću, dajem je. Ako se dakle pokloniš preda mnom, sve je tvoje.“ No on lukavo daje ono što nije njegovo. Jer sve što postoji je Božje, te ako znamo u svemu tome Bogu služiti, doista Sotona nije gospodar ničega, već je veliki lažac i manipulator. No takvih primamljivih ponuda može doći i liječnicima: *Dat ćemo vam sve što želite, samo služite nama i našem bogatstvu; služite našim idejama i ideologijama, probitcima i moći. Služite vjerno i obilato ćemo vas nagraditi. Budite nam na usluzi i sve će biti vaše. Budite nam na usluzi kad treba ubijati nevine, oduzimati život nemoćnima, pa ćemo vas mi za to bogato nagraditi.*

Ali kao što je Isus pokazao da je Sotona lažac i da nudi nešto što nije njegovo, tako i medicinsko osoblje treba znati da takve primamljive ponude više oduzmu nego daju. A kada ono što imamo stavimo na raspolaganje Gospodinu i braći ljudima, ne samo da nije sotonsko, već je i sredstvo posvećenja. Tada smo na pravi način pokazali da medicina nije vražje sredstvo, već je Božji dar ljudima. A sve ovisi o nama i našem pristupu. Dok sve podređujemo Bogu njemu se iskreno klanjajući, u isto vrijeme to oduzimamo iz ruke davlu, te tako umanjujemo sotonsku vlast u ljudskome životu. Tako se i preko našeg služenja sve podlaže Bogu.

Uz sve rečeno vidimo da se na ovo nadovezuje i treća napast, a to je napast slave. Liječnici su kategorija ljudi koja uživa određenu slavu i popularnost. To su ljudi koji su priznati i poznati, te se mogu služiti medicinom za uvećanje svoje slave i hvale pred ljudima. U opasnosti su da dopuste da ih i ljudi i anđeli nose na rukama, sukladno trećoj kušnjoj kojoj je bio izložen Gospodin kada mu sotona veli da se baci dolje i da mu se neće ništa dogoditi jer će ga anđeli na rukama nositi. No Isus jasno odgovara: „Ne

iskušavaj Gospodina Boga svojega!“ Samo Bogu pripada čast, slava i vlast i zato treba samo njemu služiti. To je jasna poruka svim članovima HKLD-a da budu sluge Božje slave a ne svoje. Isus je došao među nas, dao se čak i kušati, te je pokazao da kad služimo ljudima onako kako Bog od nas očekuje, on sam nas neizmjereno časti. I kada ne dopušta da ga sotona kupi čašću, vlašću, moću i bogatstvom, samo pokazuje da zna koliko neizmjereno vrijedi čovjek, koliko je dragocjeno ljudsko srce. Isus ne dopušta trgovinu ljudskim životom, što je jasna poruka i nama svima: Ne možemo trgovati ljudima! Ima granica ispod koje ne smijemo ići! Nema trgovine s dobrobiti čovjeka!

To treba biti poticaj i nama, unatoč slabosti i poteškoća koje imamo, da se borimo i nadvladamo ih božanskim duhom i božanskom snagom koja nam dolazi od Duha Svetoga. Imajući ovu jasnu svijest i nadahnuće da služimo čovjeku, da se borimo za čovjeka na jedinstven način, nećemo odustajati od svoga poslanja. Jer ako se mi nećemo boriti za čovjeka, tko će se drugi u našem društvu boriti za njega?

Na taj način, dragi članovi HKLD-a, najprije svima hvala što se borite izdvajajući svoje vrijeme, svoje mogućnosti i sposobnosti, što svoje darove stavljate na raspolaganje Bogu i braći ljudima. Hvala vam za to i nastojte i dalje biti na raspolaganju svome Hrvatskom katoličkom liječničkom društvu, jer ono nije društvo gdje se bogatite, gdje postajete slavni i lako stječete kruha, nego dapače gdje se trudite pronaći one koji su u poteškoći i njima dati kruha i svega što im je potrebno. Štoviše, u ovom Društvu drugima dajete od svoga zdravlja, od svojih sposobnosti i mogućnosti, od svojih darova i snaga, pa zato nemojte odustati na tom svetom putu. Neka vas Gospodin štiti, čuva, brani, nadahnjuje i prati, a vi mu vjerno služite i budite na ponos cijelom našem narodu i svima koji dolaze do vas tražiti vaše usluge. Dok vam zahvaljujemo molim za vas Božji blagoslov da vas Gospodin blagoslovi sa svima vašima, da možete odvažno djelovati u njegovo sveto ime na dobrobiti svoje braće, šireći zemljom miris njegova kraljevstva.

Don Ivan Bodrožić